

COMPOST VERDIENT WAARDERING!

Goede compost is goud waard voor een gezonde bodem en een rijk bodemleven. Toch levert het noch de erkenning noch de prijs op die het verdient.

Het familiebedrijf Van Iersel Compost heeft ruim 25 jaar ervaring met het composteren van groene reststromen. Het maken van kwalitatief goede compost vraagt om vakmanschap en aandacht. Mark van Iersel, werkzaam bij het bedrijf, geeft een kijkje in de keuken.

Van groen naar bruin

“Wij werken met groene reststromen, die vrijkomen bij onder andere het onderhoud van openbaar groen en natuurterreinen. Denk aan bladmateriaal, slootmaaisel en bermgras. Vermengd met deze materialen komt vaak zwerfafval mee, dat bij binnenkomst niet op een betaalbare wijze is te verwijderen. Het gaat om heel veel troep, variërend van flessen, flarden autoband, plastic verpakkingen en stukken ijzer tot condooms, ballonnen, stenen en golfballetjes.

We verwerken de organische stromen op verschillende manieren. De rollen bermgras worden losgeschud, in laagjes over de grond uitgespreid en aangedrukt; dat noemen we inkuilen. Daar blijft het twee maanden liggen en verzuurt het. Dan gaat het het composteringsproces in, waarbij we het gras (een stikstofbron) in een ideale verhouding mengen met houtig materiaal (waarin juist veel koolstof zit). Door water toe te voegen zorgen we voor het optimale vochtgehalte. Daarna doet de natuur de rest van het werk. Wel registreren we nauwkeurig de temperaturen en zetten we het materiaal regelmatig

om. Samen met een beluchtingsvloer zorgt dit voor een optimaal procesverloop, waarbij ziektekiemen en onkruidzaden worden afgebroken en een stabiele organische stof ontstaat.

Als volgende stap gaan we het materiaal zeven, waarbij de fijnere organische deeltjes worden gescheiden van het grove spul. Met een magneet vissen we het ijzer uit de grove stroom en de plastic zakjes blazen we eruit. Daarna gaat het op een lopende band, waarlangs 1 of 2 personen staan om verdere troep eruit te halen.

De fijne uitgezeefde organische deeltjes worden met een magneetband ontdaan van ijzer en gaan naar de narijping, waarna het als compost verkocht wordt.”

Kloof tussen beleid en praktijk

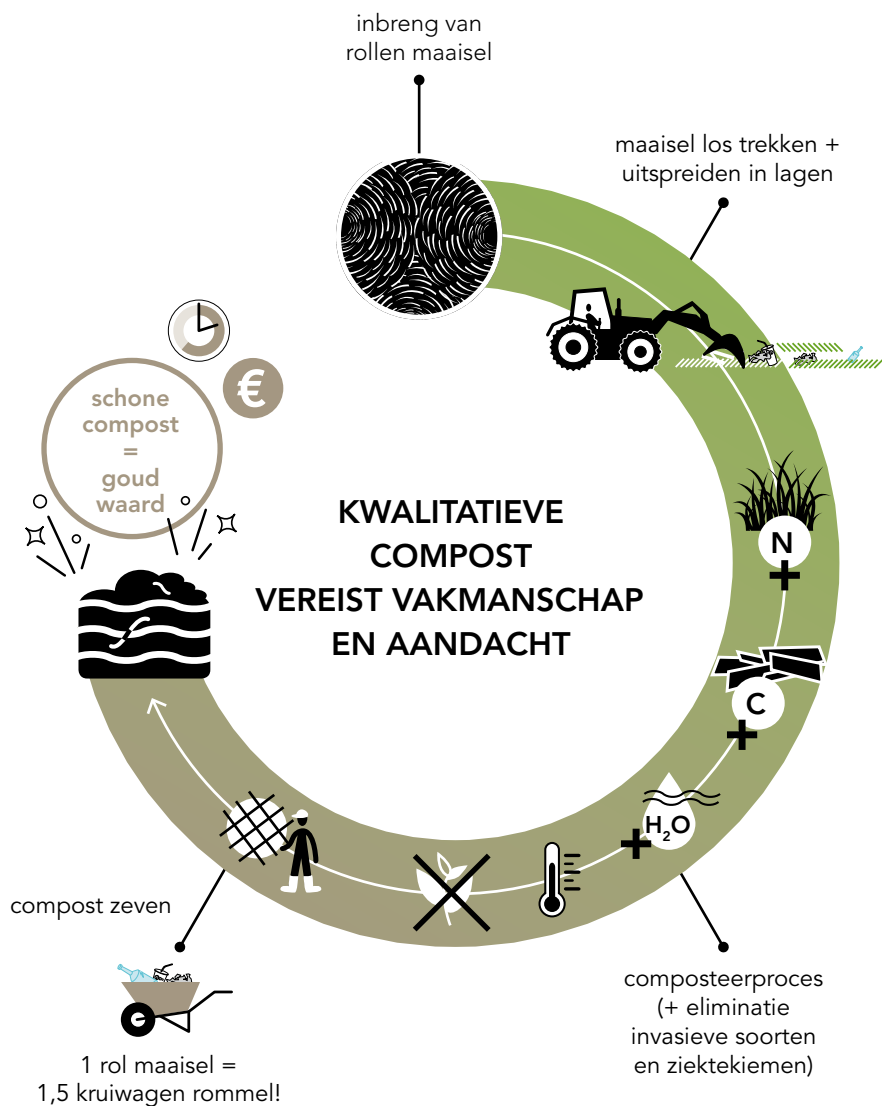
Van Iersel beschrijft niet voor niets zo uitgebreid wat er bij composteren komt kijken. Volgens hem wordt soms de suggestie gewekt dat het direct toepassen van vers bermgras in de bodem beter en meer circulair zou zijn dan composteren, omdat er minder met materiaal moet worden geslept.

Van Iersel: “Maar composteren past juist goed in het kringloopdenken. Ons bedrijf is onderdeel van een groep composteerbedrijven die als een grid over Nederland liggen, waardoor transport beperkt blijft. En al deze bedrijven zijn erop toegerust om eventuele verontreinigingen uit het bermgras te verwijderen en kwalitatief goede compost te maken.

Verder wordt vers bermgras door het composteerproces meer waard. Met compost bouw je sneller organische stof op in de bodem dan wanneer je vers bermgras direct in de bodem werkt en daardoor draag je efficiënter bij aan de opslag van koolstof. Bovendien worden invasieve soorten die in het oorspronkelijke bermgras zitten door compostering gedood, zoals Japanse Duizendknoop. Dat is een ‘superweed’, die zich razendsnel kan verspreiden en zelfs gebouwen kan verwoesten.” Van Iersel is dan ook van mening dat het direct toepassen van bermgras op landbouwgrond niet zinvol is. Hij roept beleidsmakers op om op zijn bedrijf te komen kijken naar het proces dat wordt doorlopen bij het maken van compost als schone en hoogwaardige bodemverbeteraar.

Waarde van compost

Ondanks het belang van compost voor de bodem en voor de substraatmarkt, wordt het nog onvoldoende gewaardeerd in de markt, vindt Van Iersel. “We krijgen inkomsten uit het geld dat de aanbieders van groene reststromen ‘aan de poort’ betalen en uit de verkoop van compost. Je hoort vaak zeggen dat we het gemaaid gras gratis zouden moeten aannemen, omdat het geld waard is, maar dat is pas mogelijk als compost wezenlijk meer geld gaat opleveren. Het zou een stap in de goede richting zijn als boeren betaald zouden krijgen voor de opslag van koolstof in hun bodems.” ∞

FEITEN

- A Projectlocatie**
Terreinen van composteerbedrijven in heel Nederland
- B Eigen doelen en ambities**
'Maken van schone en hoogwaardige compost voor een vruchtbare en gezonde bodem'
- C Betrokken (keten)partners**
 - Terreinbeheerders
 - Gemeenten
 - Waterschappen
 - Particulieren
 - Agrariërs
 - Rijksoverheid
- D Bijdrage aan de Transitie Agenda**
Actielijn 'Circulair en regeneratief gebruik van bodem en nutriënten'

Relevante interventies

- Technologische innovaties voor een steeds verdere sluiting van nutriënten- en organische stofkringlopen
- Ontwikkeling van businessmodellen voor steeds verdere sluiting van nutriënten- en organische stofkringlopen

>> Reactie van het kernteam Circulair Terreinbeheer

Bij circulair terreinbeheer is een goede kwaliteitsborging een speerpunt. In de circulaire economie blijft de zorgplicht voor het milieu en de gezondheid onverminderd overeind. Sterker nog, we streven naar een verbetering van de bodem en het milieu. Daar kunnen wij de kennis en kunde van composteerders heel goed bij gebruiken en daarom zijn wij in constructief gesprek met de Branchevereniging voor Organische Reststoffen (BVOR). Op dit moment zijn wij samen de volgende stappen aan het zetten:

- We gaan de kwaliteitsborging in verschillende pilots samen inventariseren.
- We hebben kennisvragen geprioriteerd, waarvan er een aantal wellicht beantwoord kunnen worden in ons Kennisprogramma Circulair Terreinbeheer.
- We verkennen hoe we wij het gebruik van bodemverbeteraars kunnen stimuleren, bijvoorbeeld door het behandelen van bodemverbeteraars als aparte categorie in de wetgeving, door het ontwikkelen van een bodemindex en door het onderzoeken van mogelijkheden voor de opzet van een systeem van CO₂-credits.